

INFORMATIVNÍ ZPRÁVA O NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ZAJIŠŤOVANÝCH PŘÍSPĚVKOVÝMI ORGANIZACEMI

LISTOPAD 2013

ZPRACOVAL: Odbor sociálních věcí, školství, sportu a volnočasových aktivit,
oddělení koncepce a rozvoje sociálních služeb

Rada města schválila dne 26.4.2011 usnesením č. 1331/RM1014/19 Koncept transformaci sociálních služeb zajišťovaných příspěvkovými organizacemi (dále jen Koncepte). **Tato zpráva shrnuje informace o naplňování Koncepte za období od května 2011 do listopadu 2013.**

PROLOG

Cílem transformace pobytových sociálních služeb pro seniory je zejména jejich humanizace, tj. zkvalitnění životních podmínek uživatelů (rušení vícelůžkových pokojů, snižování kapacity pobytových služeb, rekonstrukce vybraných služeb) a přizpůsobení podmínek běžným způsobu života.

Pro osoby se zdravotním postižením je cílem transformace **minimalizovat dosud preferovaný způsob poskytování sociální služby prostřednictvím ústavní sociální péče** a vytvoření koordinované sítě služeb pro uživatele, které jim umožní život v přirozené komunitě. Znamená to zaměřit se na humanizaci stávajících pobytových zařízení a jejich postupné „rozpuštění“ do přirozené sítě služeb v komunitě a v podpoře služeb, které umožní svým uživatelům nejvyšší možnou míru variability života, srovnatelného s vrstevníky. Jde především o vybudování nových pobytových služeb s menší kapacitou, vznik chráněných bydlení a služby podpory samostatného bydlení.

I. REKAPITULACE TRANSFORMAČNÍCH ZÁMĚRŮ

ČTYŘLÍSTEK – CENTRUM PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM OSTRAVA, PO

1. 1. UKONČENÍ POSKYTOVÁNÍ VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB:

Centrum pracovní výchovy – Thomayerova ul., Ostrava-Vítkovice

Záměr:

Objekt bude využit k vybudování nové služby chráněné bydlení pro uživatele stávajících pobytových služeb (Domov Barevný svět, Domov na Liščině).

Plnění:

V souladu s Konceptí byla k 30.6.2012 v denním stacionáři ukončena činnost. V objektu denního stacionáře byla vybudována nová služba chráněné bydlení pro 9 uživatelů stávajících pobytových služeb (Domov Barevný svět, Domov na Liščině). Na realizaci chráněného bydlení získala organizace finanční prostředky ve výši 8,83 mil. Kč z ROP Moravskoslezsko. Zahájení služby se uskutečnilo dne 1.6.2013.

Uživatelům denního stacionáře byly nabídnuty alternativní služby v nestátních neziskových organizacích (dále jen NNO). Největší počet uživatelů přešel do denního stacionáře a sociálně terapeutických dílen Prapos o.s., dále do denního stacionáře Střediska pracovní rehabilitace a sociálně terapeutických dílen Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR o.s., klub Stonožka Ostrava. S ohledem na zvýšený počet uživatelů byly NNO poskytnuty finanční prostředky na materiální a personální zajištění služeb.

Stacionář Třebovice, 5. Května 5376, Ostrava-Třebovice

Záměr:

V objektu jsou poskytovány dvě služby – denní a týdenní stacionář. SMO plánuje ukončit službu denního stacionáře v souvislosti se zahájením provozu Komunitního centra Ostrava (Duhového domu). Zrušením služby a uvolněním prostor dojde ke zlepšení podmínek uživatelů pobytové služby – týdenního stacionáře.

Plnění:

Poskytování služby denního stacionáře bude ukončeno k 31.12.2013 s tím, že velká část uživatelů využila nabídky denního stacionáře Komunitního centra, které zahájilo provoz v dubnu 2013. Odchodem uživatelů došlo v týdenním stacionáři ke snížení počtu uživatelů na pokojích a zrušení čtyřlůžkových pokojů.

Podpora samostatného bydlení, Hladnovská 757, Ostrava-Muglinov**Záměr:**

Terénní služba s kapacitou 22 klientů, která je poskytována zaměstnanci Barevného světa v bytech uživatelů v Domě s pečovatelskou službou na ul. Hladnovská, v Ostravě – Muglinově. V Koncepti plánováno převedení služby na nestátní neziskovou organizaci se zkušenostmi a praxí s cílovou skupinou.

Plnění:

SMO upustilo od úmyslu převést poskytování služby na jiného poskytovatele. Provoz služby se podařilo zefektivnit a zajistit její financování na další 4 roky v rámci Individuálního projektu MSK. Po dobu zajištění financování služby z externích zdrojů, nebude SMO usilovat o předání služby jinému poskytovateli.

1. 2. TRANSFORMAČNÍ A HUMANIZAČNÍ PROCESY V POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH A SOCIÁLNĚ TERAPEUTICKÝCH DÍLNÁCH:**Domov Beruška, Jandova 4, Ostrava-Zábřeh**

Celoroční pobytová služba pro 24 dětí s mentálním postižením od 3 do 15 let.

Plnění:

V souladu s Konceptí a Plánem činnosti organizace zpracovala projekt na rekonstrukci vnitřních prostor objektu, která umožní snížení počtu uživatelů na pokojích, odstraní průchozí pokoje a zlepší úroveň hygienických zařízení. Plánované úpravy jsou zpracovány s ohledem na změnu cílové skupiny na uživatele vyššího věku s těžším postižením. Důvodem plánované změny cílové skupiny je schválení zákona o sociálně právní ochraně dětí a podpoře profesionální péče, kdy lze očekávat pokles zájmu cílové skupiny dětí do věku 15 let. Finanční prostředky na rekonstrukci objektu ve výši cca 7 mil. Kč byly získány z ROP Moravskoslezsko. Plánované ukončení rekonstrukce včetně vybavení Domova Beruška je v 2 /2014.

Domov na Liščině, Na Liščině 10, Ostrava-Hrušov

Celoroční pobytová služba pro dospělé muže a ženy s kapacitou 69 uživatelů.

Plnění:

V roce 2012 se podařilo uskutečnit v Domově na Liščině dílčí humanizační procesy, které spočívají ve zlepšení materiálně technického zajištění a vybavení služby. Organizace získala finanční prostředky z ROP NUTS II Moravskoslezsko ve výši cca 8 mil. Kč na rekonstrukci a vybavení nových pokojů pro uživatele a ke zkvalitnění obslužné vybavenosti (rekonstrukce chodníků apod.). Projekt byl realizován v průběhu roku 2012 a výrazně přispěl ke zlepšení životních podmínek uživatelů. V roce 2013 byly dokončeny terénní úpravy včetně výstavby zeleně.

Domov Barevný svět, Hladnovská 751, Ostrava-Muglinov (124 uživatelů)

Největší celoroční pobytová služba pro osoby se zdravotním postižením (mentálním a kombinovaným) ve věku od 15 do 40 let věku.

Záměr:

Od roku 2006 došlo ve službě ke snížení kapacity z původních 166 na 124 míst, limitujícími faktory však nadále zůstává vysoký počet uživatelů na jednom místě, stavební dispozice a velikost budovy. Proto i přes cílené dílčí snahy managementu i samostatných zaměstnanců nadále přetrvává „ústavní“ způsob na místo individuálního přístupu při poskytování služby. Cílem transformace Domova Barevný

svět je nalezení cesty, jak změnit stávající poskytování služby na službu (služby) odpovídající potřebám uživatelů a tím umožnit jejich začlenění do společnosti.

V praxi to bude znamenat vybudování nových DOZP s kapacitou max. 20 osob, vznik chráněných bydlení s kapacitou 6-8 uživatelů, přesun uživatelů do služby podpora samostatného bydlení (např. do nájemních bytů), případně odchod uživatelů do služeb jiných poskytovatelů v rámci města i mimo ně (s ohledem na jejich rodinné vazby).

Plnění:

V letošním roce využila organizace finanční zdroje OP LZZ k podpoře procesu transformace. V rámci dvou vzdělávacích projektů jsou realizovány semináře a školení pro zaměstnance různých profesí zejména v přímé péči o uživatele. Za účasti externího poradce se zkušeností z procesu transformace pobytového zařízení je vytvořen transformační tým, v němž jsou zastoupeni všichni kompetentní zaměstnanci DBS včetně ředitele organizace a zástupce zřizovatele. Na základě definovaných podkladů (analýza potřeb uživatelů, analýza návazných služeb v Ostravě a okolí, apod.) bude zpracován plán transformace Domova Barevný svět, s konkrétními výstupy v časové ose a vymezením zodpovědnosti konkrétních osob.

Stacionář Třebovice, 5. Května 5376, Ostrava-Třebovice

Týdenní pobytová služba pro 24 osob s mentálním postižením ve věku od 18 do 45 let.

Plnění:

V souladu s transformačními záměry Koncepce a se souhlasným stanoviskem orgánů města podala organizace v 11/2013 investiční projekt na ROP Moravskoslezsko. Projekt počítá s celkovou rekonstrukcí objektu stacionáře na domov pro osoby se zdravotním postižením (DOZP) pro max. 20 uživatelů Domova Barevný svět s velkou mírou závislosti, a vybudování chráněného bydlení pro 6 uživatelů.

Centrum pracovní výchovy, Holvekova 38, Ostrava-Kunčičky (sociálně terapeutické dílny)

Záměr:

Služba s kapacitou 40 osob, jejím cílem je příprava uživatelů na činnosti související s běžným životem člověka. Je určena nejen uživatelům z „domácího“ prostředí, ale v rámci transformačních záměrů organizace, i uživatelům pobytových služeb Čtyřlístku k jejich další, intenzivnější, přípravě pro přechod do jiného druhu služby. Dílny vhodně doplňují pobytové služby a připravují uživatele na praktický život a přechod do běžného života v přirozeném prostředí.

Plnění:

Služba naplňuje svůj účel, v současné době je financování zajištěno prostřednictvím individuálního projektu KÚ MSK na další čtyři roky (do konce roku 2016). První dva roky z finančních prostředků EU, další dva roky v rámci udržitelnosti z prostředků Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a obce.

1. 3. VYBUDOVÁNÍ NOVÝCH POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB:

Chráněná bydlení

Záměr:

Vybudováním nové služby „chráněné bydlení“ dojde k rozšíření stávající nabídky služeb tak, aby byl umožněn přechod uživatelům s menší mírou podpory do pobytové služby „vyššího typu“, která může sloužit jako příprava pro budoucí samostatné bydlení.

Plnění:

Chráněné bydlení Thomayerova ul. 11, v Ostravě-Vítkovicích

Rekonstrukce ze zdrojů ROP Moravskoslezsko byla ukončena v dubnu 2013, služba byla zahájena v červnu 2013. Kapacita 9 osob byla obsazena 5 uživateli Domova Barevný svět a 4 uživateli Domova na Liščině.

Chráněné bydlení Martinovská, Martinovská 3158/148, Ostrava-Martinov

Nová služba, která byla v letošním roce vybudována v rodinném domě v majetku SMO, v němž byl ukončen výkon zařízení pro výkon pěstounské péče. Ve spolupráci se zřizovatelem byl objekt zrekonstruován a svěřen do majetku organizace. Služba byla zahájena v dubnu t.r. a je určena 6 uživatelům z pobytových služeb organizace.

Domovy se zvláštním režimem

Záměr:

Vybudování nové služby pro uživatele se specifickými potřebami (např. poruchy chování, autismus aj.). Realizací služby dojde ke zlepšení životních podmínek uživatelů, zajištění důstojného prostředí, které bude zohledňovat jejich specifické potřeby. Pro vlastní realizaci služby je nutné vytipovat vhodný objekt pro rekonstrukci, příp. vyhledání vhodných lokalit pro výstavbu nové služby.

Plnění:

Na výstavbu získány finanční prostředky z externích zdrojů (ROP Moravskoslezsko). Výstavba byla zahájena v září 2013 s tím, že předpokládané ukončení stavební části je plánováno na leden 2014, zahájení služby se předpokládá v měsíci březnu-dubnu 2014.

1. 4. DALŠÍ CÍLE:

Ozdravné centrum ve Frýdlantu nad Ostravicí

Záměr:

Řediteli organizace bylo uloženo v termínu do 30.6.2011 provést analýzu využívání a efektivnosti provozu Ozdravného centra a na základě výsledků analýzy spolupracovat s příslušnými odvětvovými odbory zřizovatele při dalším návrhu na využití objektu.

Plnění:

Na základě provedené analýzy využívání kapacity zařízení včetně rozboru nákladů a výnosů byl radou města k 30.6.2012 schválen návrh na odnětí movitého a nemovitého majetku Ozdravného centra, svěřeného organizaci Čtyřlístek. Majetek byl vrácen zpět do majetku SMO.

1. 5. DLOUHODOBÉ ROZVOJOVÉ CÍLE:

Rozvolňování kapacit ústavní sociální péče - pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením

Záměr:

Z hlediska dlouhodobého vývoje, ve shodě s transformačními záměry, deklaruje SMO podporu rozvolňování kapacit ústavní sociální péče - pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Podporuje záměr umožnit uživatelům pobytových služeb, kteří mají schopnost samostatně bydlet, „vyšší“ formu bydlení – ve službě chráněné bydlení, příp. ve službě podpora samostatného bydlení. V souladu s výše uvedeným podporuje další rozšiřování služby chráněného bydlení pro uživatele s menší mírou podpory, které bude realizováno např. v rámci bytového fondu - pronájmem nebo zakoupením bytů ve spolupráci s městskými obvody, příp. s jinými vlastníky bytů.

V dlouhodobém časovém horizontu, s ohledem na technický stav stávajících objektů pobytových služeb např. Domova na Liščině, Domova Barevný svět je záměrem SMO vytipovat vhodné objekty pro rekonstrukci, příp. vyhledání vhodných lokalit pro výstavbu nových „domácností“ pro uživatele s různou mírou podpory. Uvedené záměry budou v postupných krocích předkládány orgánům města ke schválení.

Plnění:

Na podporu procesu transformace získala organizace finanční prostředky z EU na realizaci dvou vzdělávacích projektů „Podpora procesu transformace Domova Barevný svět“ a „Podpora procesu transformace organizace Čtyřlístek“. Návrhy na další podobu služeb Domova Barevný svět, Domova na Liščině, Domova Beruška a Stacionáře Třebovice budou zpracovány do konečných výstupů

projektů, tzv. „transformačních plánů. Dle harmonogramu by měly být připraveny ke schválení v polovině roku 2015.

S ohledem na velikost organizace a jednotlivých služeb lze předkládat, že transformace ve Čtyřlístku bude rozdělena do několika etap, v rámci delšího časového období. Při realizaci plánů transformace bude zároveň nutné respektovat časová omezení, která vyplývají podmínek ROP Moravskoslezsko (po dobu 5 let od oficiálního ukončení projektů není možné provádět změny v objektech, kde byly provedeny rekonstrukce, příp. výstavba, nelze je opustit a musí po uvedení do provozu sloužit svému účelu).

II. HUMANIZAČNÍ PROCESY V POBYTOVÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH PRO SENIORY:

Záměr:

SMO považuje problematiku zvyšování kvality sociálních služeb poskytovaných příspěvkovými organizacemi města za zásadní aspekt systému sociálních služeb.

Cílem transformace zařízení sociálních služeb pro seniory je zejména jejich humanizace - zkvalitnění materiálně-technických podmínek uživatelů ve stávajících pobytových sociálních službách a přizpůsobení podmínek běžnému způsobu života.

Plnění:

V průběhu sledovaného období se podařilo zlepšit prostředí poskytování služeb v příspěvkových organizacích, např.:

Domov Čujkovova, Ostrava-Zábřeh, příspěvková organizace

Celková výměna oken, rekonstrukce sociálních zařízení v obou budovách, výměna dveří a podlahových krytin. Úprava a revitalizace zahrad u obou objektů domova.

Domov pro seniory Iris, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvková organizace

Připraven investiční projekt (zpracována projektová dokumentace) na přístavbu domova, který by umožnil vznik jednolůžkových pokojů a zrušení třílůžkových pokojů, včetně vybudování společných prostor pro uživatele. Do návrhu investičního rozpočtu na rok 2014 nebyl požadavek zařazen.

Domov pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava

Organizaci byla přiznána finanční dotace z MPSV na rekonstrukci obvodového pláště budovy a zateplení s tím, že termín realizace byl prodloužen do 30.9.2014.

Domov Korýtko, příspěvková organizace

V průběhu roku 2012 realizována rekonstrukce sociálních zařízení v budově B. Připraven investiční projekt (zpracována projektová dokumentace) na rekonstrukci objektu a přístavbu objektu, který zvýší kapacitu jednolůžkových pokojů a rozšíří dosud nedostatečné společenské prostory pro uživatele. Do návrhu investičního rozpočtu na rok 2014 nebyl požadavek zařazen

Domov Slunečnice, Ostrava, příspěvková organizace

Vybudování „fit parku“ s cvičebními stroji, které jsou k dispozici nejen uživatelům, ale i veřejnosti. K 31.12.2012 ukončena činnost služba centrum denních služeb v objektu S-centra. Od 1.11.2013 v tomto objektu zahájen provoz Miniškolky s.r.o Profichůva.

Domov Sluníčko, Ostrava-Vítkovice, příspěvková organizace

Vybudování altánu a relaxační zóny, která umožní uživatelům bezbariérový přístup do zahrady.

Domov Slunovrat, Ostrava-Přívoz, příspěvková organizace

Rekonstrukce a úprava vstupních a půdních prostor budovy (včetně vybudování multifunkční místnosti) s předpokládaným termínem dokončení 31.12.2013.

III. TRANSFORMACE CENTRA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB OSTRAVA, PO

Záměr:

Centrum sociálních služeb Ostrava (dále jen CSSO) je příspěvkovou organizací města od roku 2006. V rámci zefektivnění sociálních služeb (sloučení poradenských služeb, optimalizace počtu zaměstnanců) byly v průběhu roku 2011 realizovány kroky k transformaci Centra sociálních služeb Ostrava, PO, tak, aby sociální služby poskytované touto organizací (včetně zaměstnanců), byly postupně převedeny na nástupnickou organizaci (bez přímé vazby na SMO).

Plnění:

Ve shodě se záměrem SMO bylo v průběhu roku 2011 projednáno v orgánech města a k 1.1.2012 realizováno:

- a) Převedení sociálních služeb zajišťovaných Centrem sociálních služeb Ostrava, příspěvková organizace (CSSO PO) na jiného poskytovatele (bez přímé vazby na SMO).

Útlum činnosti CSSO PO a její formální fungování bude zajištěno pouze do doby, než bude vyúčtován a ukončen projekt EU na rekonstrukci služby dům na půl cesty na ul. Bozděchově, v Moravské Ostravě.